

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा

स्मार्ट इन्फोटेक

गुणस्तरीय कम्प्युटर तालिमको अर्को नाम

ICT Policy, 2072 and ETA, 2063

सम्पर्क: कीर्तिपुर, काठमाडौं । ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

ICT Policy 2072 (2015)

Abbreviations

- ADSL: Asymmetric Digital Subscriber Line
- EMF: Electro Magnetic Fields
- FTTH: Fiber-to-the-Home
- GNI: Gross National Income
- ICNIRP: International Commission on Non Ionizing Radiation Protection
- ICTs: Information and Communications Technologies
- IXP: Internet Exchange Points

ICT Policy 2072 (2015)

Abbreviations

- LAPA: Local Adaptation Plan of Action
- NAPA: National Adaptation Plan of Action
- NCERT: Nepal Computer Emergency Response Team
- NDLI: National Digital Literacy Initiative
- QoS: Quality of service
- RTDF: Rural Telecommunications Development Fund
- ITES: IT-enabled Services
- BPO: Business Process Outsourcing
- NTIS: Nepal Trade Integration Strategy

ICT Policy 2072 (2015)

Guiding Principles

- Intended to create foundational groundwork for an overarching vision of “Digital Nepal”
- Implementation of this policy will be Government-led and Private Sector-driven. Public-Private Partnerships (PPP)
- Policy is primarily designed to guide and mainstream the use of ICTs in all sectors of the Nepalese economy
- Intends to promote platform neutral services in e-governance
- Freedom of expression on the Internet

ICT Policy 2072 (2015)

Goals

- Digital Literacy -> 75% till 2020
- Broadband services-> 90% till 2020
- Contribution in GDP -> 7.5% till 2020
- Internet Access -> Entire Nepal till 2020
- Online Government Services->80% till 2020

ICT Policy 2072 (2015)

१०. नीतिका लक्ष्यहरू

यस नीतिका प्रमुख लक्ष्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- १०.१ अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जाल तयारी (Network Readiness) तथा विद्युतीय सरकार सूचकाङ्कमा सन् २०२० सम्म समग्रमा नेपालको स्थान दोश्रो चौथाई (Top Second Quartile) मा पुर्याइने छ ।
- १०.२ सन् २०२० सम्ममा ७५ प्रतिशत नेपालीहरूलाई डिजिटल साक्षर बनाइने छ ।
- १०.३ सन् २०२० सम्ममा ९० प्रतिशत जनता समक्ष ब्रोडब्याड सेवाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
- १०.४ सन् २०२० सम्ममा नेपालको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि उद्योग एवं सेवाको योगदान (दूरसञ्चार बाहेक) कम्तिमा २.५ प्रतिशत पुर्याइने छ ।
- १०.५ सन् २०२० सम्ममा सम्पूर्ण नेपालीमा इन्टरनेट को पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
- १०.६ सन् २०२० सम्ममा विद्युतीय सरकारको अवधारणा अनुरूप कम्तिमा ८० प्रतिशत नागरिक लक्षित सेवाहरू अनलाइन (Online) मार्फत प्रदान गरिने छ ।
- १०.८ सन् २०१७ सम्ममा सरकारी प्रशारण क्षेत्रलाई डिजिटल प्रणालीमा रूपान्तरण गरिने छ ।

ICT Policy 2072 (2015)

Strategies

- Human Resource Development
- ICT in Education, Research & Development
- Access, Media and Content
- ICT Industry
- ICT for Government service innovation and good governance
- SMEs and e-Commerce
- Telecommunications infrastructure

ICT Policy 2072 (2015)

Strategies

- Convergence of Telecommunication, ICTs and broadcasting
- ICT in agriculture, ICT in Health, ICT in Tourism
- Telecommunication/ICTs in mitigating the impact of climate change
- ICT in environment and natural Resources
- Telecommunication/ICTs for natural disaster preparedness, mitigation and relief
- Human exposure to Electromagnetic fields and safe disposal of electronic waste

ICT Policy 2072 (2015)

Strategies

- Conformance, Interoperability and Standards in telecommunications/ICT
- Cloud Computing
- Access to telecommunications/ICTs in rural and remote areas
- Access to Telecommunications/ICT services for persons with disabilities and specific needs
- ICTs for Youth, women and girls
- Building confidence and Security in the use of ICTs

ICT Policy 2072 (2015)

Cloud Computing

- A cloud computing/ shared services framework will be deployed using Government Integrated Data Center with a view to maximizing capacity utilization, improving IT flexibility and responsiveness, and minimizing cost in using ICTs in Government agencies.

ICT Policy 2072 (2015)

Vision

- To transform Nepal into an information and knowledge-based society and economy

Mission

- To create conditions for the intensified development and growth of ICT sector as a key driver for Nepal's sustainable development and poverty reduction strategies

ICT Policy 2072 (2015)

७. भावी सोच (Vision)

सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोगबाट नेपाललाई सूचना तथा ज्ञानमा आधारित समाजमा रुपान्तरण गर्ने ।

८. परिदृष्टि (Mission)

सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मार्फत देशभर सुशासन, दिगो विकास एवं गरिवी न्यूनिकरणका लक्ष्यहरू हासिल गर्नु यस नीतिको प्रमुख परिदृष्टि रहेको छ ।

ICT Policy 2072 (2015)

Objectives

- To make ICT affordable and accessible by all
- To develop ICT infrastructure
- To use ICT in socio economic development
- To promote good governance through ICT
- To promote research in ICT

ICT Policy 2072 (2015)

१. नीतिका प्रमुख उद्देश्यहरू

- १.१ सूचना तथा सञ्चार प्रविधिलाई सर्वैको पहुँच र क्रयशक्ति योग्य (Affordable) बनाउने ।
- १.२ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मार्फत दिगो, फराकिलो र समावेशी आर्थिक सामाजिक विकास गर्ने ।
- १.३ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि पूर्वाधारको विकास र विस्तार गर्ने ।
- १.४ सम्भावित वातावरणीय, आर्थिक सामाजिक तथा प्रविधिको क्षेत्रमा आउने चुनौतिहरूको सामना गर्न सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको नवीनतम प्रयोग, खोज एवं अन्वेषणलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- १.५ सूचना तथा सञ्चार प्रविधिका क्षेत्रमा मानव संसाधनको विकास गर्ने र सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मार्फत मानव संसाधन विकासका अवसरहरू सृजना गर्ने ।
- १.६ सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोगबाट सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।

Implementation of ICT Policy

Steering committee will be formed for implementation

Hon. Minister, Ministry of Information and Communication Technology	Chairperson
Member, National Planning Commission	Member
Secretary, Ministry of Education	Member
Secretary, Ministry of Health	Member
Secretary, Ministry of Agriculture	Member
Secretary, Ministry of Finance	Member
Secretary, Ministry of Local Development	Member
Secretary, Ministry of Information and Communication	Member
Chairman, Nepal Telecommunications Authority	Member
Representative Private Sector / Domain Expert	2 Members
Joint-Secretary (Policy and Programme), Ministry of Information and Communication	Member- Secretary

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

निर्देशक समिति

१. मा. मन्त्री, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय	अध्यक्ष
२. सदस्य, राष्ट्रिय योजना आयोग (सम्बन्धित क्षेत्र हेतु)	सदस्य
३. सचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषदको कार्यालय (आर्थिक तथा पूर्वाधार हेतु)	सदस्य
४. सचिव, अर्थ मन्त्रालय	सदस्य
५. सचिव, कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सदस्य
६. सचिव, गृह मन्त्रालय	सदस्य
७. सचिव, विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय	सदस्य
८. सचिव, शिक्षा मन्त्रालय	सदस्य
९. सचिव, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	सदस्य
१०. सचिव, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय	सदस्य
११. सचिव, संघीयमामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय	सदस्य
१२. अध्यक्ष, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण	सदस्य
१३. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि सम्बन्धी कम्तीमा एक जना महिला सहित विषयगत विशेषज्ञ (२ जना)	सदस्य
१४. सह सचिव, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय	सदस्य सचिव

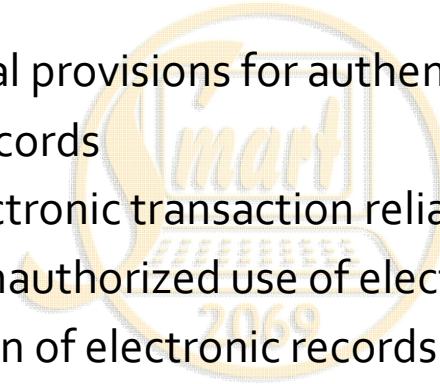
कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, कीर्तिपुर, काठमाडौं

Electronic Transaction Act, 2063

ETA is enacted by the house of representative in 2063

- To make legal provisions for authentication of electronic records
- To make electronic transaction reliable and secured
- To control unauthorized use of electronic records and alteration of electronic records in illegal manner

Electronic Transaction Act, 2063

विद्युतीय कारोबार सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना : विद्युतीय तथ्याङ्क आदान-प्रदानको माध्यमबाट वा अन्य कुनै विद्युतीय सञ्चार माध्यमबाट हुने कारोबारलाई भरपर्दो र सुरक्षित बनाई विद्युतीय अभिलेखको सृजना, उत्पादन, प्रशोधन, सञ्चय, प्रवाह तथा सम्प्रेषण प्रणालीको मान्यता, सत्यता, अखण्डता र विश्वसनीयतालाई प्रमाणीकरण तथा नियमित गर्ने व्यवस्था गर्न र विद्युतीय अभिलेखलाई अनधिकृत तवरबाट प्रयोग गर्न वा त्यस्तो अभिलेखमा गैरकानूनी तवरबाट परिवर्तन गर्ने कार्यलाई नियन्त्रण गर्नका लागि कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, प्रतिनिधिसभाको घोषणा, २०६३ जारी भएको पहिलो वर्षमा प्रतिनिधिसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

Electronic Transaction Act, 2063

Definitions

- **Asymmetric Crypto System:**
  - system to create secured key pair,
  - Private key to create digital signature
  - Public key to verify digital signature
- **License:**
  - License to issue digital signature certificate
  - Issued by Controller to Certifying Authority
- **Originator:**
  - A person who generates, stores or transmits electronic records and person to cause the functions

Electronic Transaction Act, 2063

Definitions

- **Subscriber**
  - A person who gets digital signature certificate
- **Tribunal**
  - Appellate Tribunal formed to initiate the proceedings and adjudicate the offences concerning computer
  - Consists of three members: Each of law, Information Technology and Commerce
- **Access**
  - An opportunity of gaining entry into any computer, computer system or computer network

Electronic Transaction Act, 2063

Definitions

- **Certificate**
  - Digital signature certificate issued by Certifying Authority
- **Certification Practice Statement**
  - Statement issued by a Certifying Authority to specify the practices to be applied by the Certifying Authority while issuing a Digital Signature Certificate
- **Certifying Authority**
  - Who has obtained a license to issue a Digital Signature Certificate

Electronic Transaction Act, 2063

Definitions

- **Electronic Record**
  - Data, record, image or sound transmitted, received or stored in an electronic form
- **Government Authority**
  - Ministry
  - Secretariat
  - Department of Nepal Government or the Offices thereunder,
  - Constitutional Body or the Offices thereunder
  - Court or Tribunal or Office of the Nepal Army
  - Other offices of the similar nature

Electronic Transaction Act, 2063

Definitions

- Public Institution
  - A company, bank or board whether fully or partially owned or controlled by Government of Nepal or government body
  - A university, school, academic institutions operated by government
  - Local Bodies formed under the Local Self-Governance Act

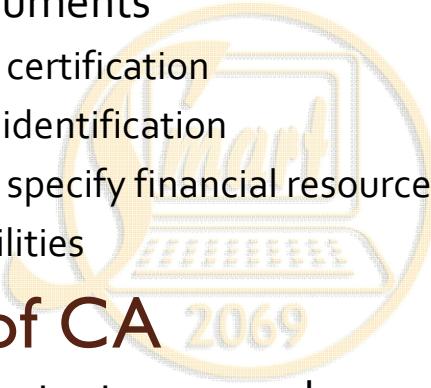
Controller (OC) and Certifying Authority (CA)

Controller (OC)

- Appointed by Government of Nepal
- Issues license to CA
- Supervises and monitors the activities of CA
- Fixes the standard to be maintained by CA
- Specifies the format and content of digital signature certificate
- Controller may issue order
- Controller may delegate power
- Controller may investigate

Applying for license

- Submit application to controller in given format with following documents
  - Details about certification
  - Document of identification
  - Statement to specify financial resources, human resources and other facilities

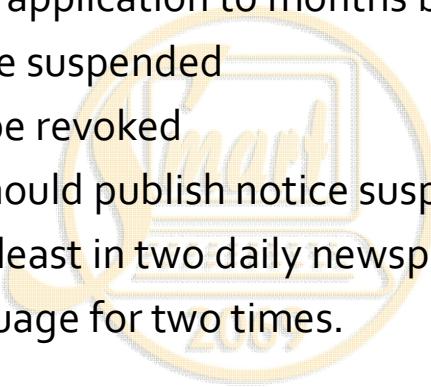

Functions of CA

- Issue a certificate, to suspend or revoke it

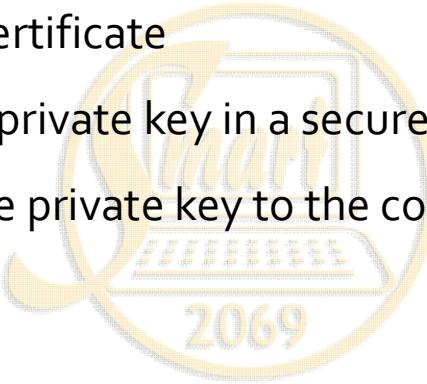
About License

- Must be renewed each year
  - Must submit application to months before expiry
- License may be suspended
- License may be revoked
  - Controller should publish notice suspension or revocation of license at least in two daily newspaper in Nepali and English language for two times.

Function of subscriber

- To generate key pair
- To accept a certificate
- To retain the private key in a secured manner
- To deposit the private key to the controller

Offence Relating To Computer (कसुर)

- **To Pirate, Destroy or Alter computer source code**
  - Imprisonment not exceeding three years or fine not exceeding two hundred thousand Rupees or both
[computer source code" means the listing of programmes, computer command, computer design and layout and programme analysis of the computer resource in any form]

Offence Relating To Computer (कसुर)

- **Unauthorized Access in Computer Materials**
  - Fine Two Hundred Thousand Rupees or imprisonment not exceeding three years or both
- **Damage to any Computer and Information System**
  - Fine not exceeding Two Hundred Thousand Rupees and with imprisonment not exceeding three years or both

Offence Relating To Computer (कसुर)

- **Publication of illegal materials in electronic form**
  - Fine not exceeding One Hundred Thousand Rupees or the imprisonment not exceeding five years or both
  - If offence referred is repeated s/he shall be liable to the punishment for each time with one and one half percent of the punishment of the previous punishment.

Offence Relating To Computer (कसुर)

- **Confidentiality to Divulge**
  - Fine not exceeding Ten Thousands Rupees or imprisonment not exceeding two years or both
- **To inform False statement**
  - Fine not exceeding One Hundred Thousands rupees or an imprisonment not exceeding two years or both

Offence Relating To Computer (कसुर)

- **Submission or Display of False License or Certificates**
  - Fine not exceeding one hundred thousands Rupees or an imprisonment not exceeding two years or both
- **False statement in regard to license**
  - Fine not exceeding one hundred thousand Rupees
- **Publishing fake certificate or certificate which is not issued**
  - Fine not exceeding one hundred thousands Rupees or an imprisonment not exceeding two years or both

Offence Relating To Computer (कसुर)

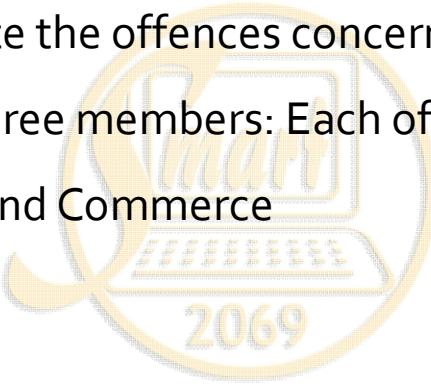
- **Non-submission of Prescribed Statements or Documents**
  - Fine not exceeding fifty thousands Rupees
- **Fails to maintain account in a secured manner**
  - Fine not exceeding fifty thousands Rupees
- **To commit computer fraud**
  - Fine not exceeding one hundred thousand Rupees or an imprisonment not exceeding two years or both

Offence Relating To Computer (कसुर)

- **Abetment to commit computer related offence**
  - Fine not exceeding fifty thousand Rupees or imprisonment not exceeding six months or both
- **Punishment to the Accomplice**
  - Liable to one half of the punishment for which the principal is liable

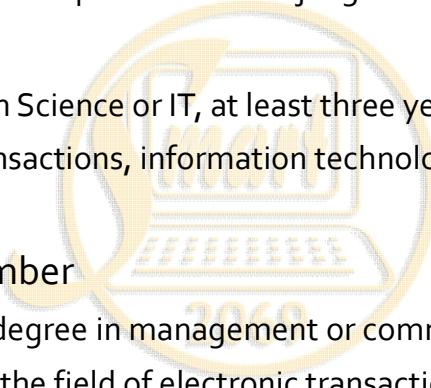
Tribunal

- Appellate Tribunal formed to initiate the proceedings and adjudicate the offences concerning computer
- Consists of three members: Each of law, Information Technology and Commerce

Qualification of Tribunal member

- Law Member
  - Knowledge of IT and qualified to be a judge in the District Court
- IT Member
  - Master Degree in Science or IT, at least three years experience in the field of electronic transactions, information technology or electronic communication
- Commerce Member
  - At least master degree in management or commerce and who has specialization in the field of electronic transaction and who has at least three years experience in the related field

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा

स्मार्ट इन्फोटेक

गुणस्तरीय कम्प्युटर तालिमको अर्को नाम

वेबसाइट निर्माण निर्देशिका, २०७८

सम्पर्क: कीर्तिपुर, काठमाडौं । ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

सरकारी कार्यालयको वेबसाइट निर्माण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका २०७८

- सरकारी निकायले संविधान र प्रचलित कानूनको प्रतिकूल नहुने गरी वेबसाइट बनाउनुपर्ने
- कुनै वर्ग, जाति, लिंग, धर्म वा सम्प्रदायलाई प्रतिकूल असर पार्ने वा सामाजिक शान्ति वा सद्भावनामा खलल पार्ने सामग्री राख्न नहुने
- कानून बमोजिम गोपनीयता कायम राख्नुपर्ने
- विद्युतीय कारोबार ऐन, २०६३ अनुसार विद्युतीय अभिलेख र डिजिटल हस्ताक्षर सम्बन्धी प्रावधानको प्रतिकूल हुन नहुने
- वेबसाइटमा कार्यालयको कामकारबाही र कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवा सम्बन्धी तोकिएका विषयवस्तुहरू समावेश हुनुपर्ने

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

सरकारी कार्यालयको वेबसाईट निर्माण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका २०७८

- सबै सरकारी कार्यालयको वेबसाईटमा एकरूपता (Uniformity) कायम गर्न नमूना (Template) को प्रयोग गर्नुपर्ने ।
- वेबसाईट प्रचार प्रसारका लागि Search Engine Optimization का विधि प्रयोग गर्ने
- वेबसाईट प्रयोगको मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने
- नियमित रूपमा वेबसाईट अद्यावधिक गर्ने
- वेबसाईटको सुरक्षा र विश्वसनियताका लागि नियमित सुरक्षा परीक्षण गर्ने
- सरकारी निकायले वेबसाईट निर्माण गर्नुपूर्व सूचना प्रविधि विभागसँग समन्वय गर्नुपर्ने
- निर्देशिका बमोजिम वेबसाईट निर्माण भए/नभएको अनुगमन सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयले गर्ने

सरकारी कार्यालयको वेबसाईट निर्माण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका २०७८

- वेबसाईटमा राखिने विषयवस्तु
  - कार्यालयको वृष्टिकोण, लक्ष्य र उद्देश्य
  - कार्यालय प्रमुख, प्रवक्ता, सूचना अधिकारी, गुनासो सुन्ने अधिकारी तथा अन्य पदाधिकारीको परिचय र जिम्मेवारी
  - सम्बन्धित जिम्मेवार कर्मचारीको विवरण र सम्पर्क नम्बर
  - कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवासम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवा सम्बन्धी सूचनामूलक विवरण

- (१) कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवाको विवरण,
- (२) नागरिक बडापत्र,
- (३) सेवाहरुको सूची तथा विवरण
- (४) सेवा प्राप्त कार्यविधि,
- (५) सेवा प्राप्त गर्ने पूरा गर्नुपर्ने सर्तहरु,
- (६) सेवा प्राप्त गर्ने कुनै फाराम भर्नुपर्ने भए डाउनलोड गर्न सकिने ढाँचा (Downloadable Format),

कार्यालयको काम कारबाहीबारे जानकारी गराउने विषय

- (१) कार्यालयको सामान्य जानकारी,
- (२) सम्पर्क स्थान र ठेगाना
- (३) बारम्बार सोधिने जिज्ञासाहरु (FAQ),
- (४) सुझाव तथा गुनासो पठाउने व्यवस्था
- (५) कार्यालयबाट प्रकाशित सूचना, टेन्डर र विशेषितहरू
- (६) कार्यालयसँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण वेबपेजहरुको लिङ्क;
- (७) साइट म्याप
- (८) अध्यावधिक मिति
- (९) अनलाइन सेवाहरुको लिंक
- (१०) सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन अन्तर्गत सार्वजनिक गर्नुपर्ने विषयहरू

वेबसाइट निर्माण तथा प्रकाशन सम्बन्धमा गरिएको व्यवस्था

- सबै सरकारी कार्यालयको वेबसाइटमा एकरूपता (Uniformity) कायम गर्न नमूना (Template) को प्रयोग गर्नुपर्ने ।
- प्रयोगकर्ताले सहजै प्रयोग गर्न सकिने (User friendly) हुनुपर्ने ।
- वेबसाइटका सामग्रीको प्राथमिकीकरण हुनुपर्ने
- कुनै सामग्रीको पहुँचमा तीन पटक भन्दा बढी क्लिक गर्नु नपर्ने व्यवस्था हुनुपर्ने ।
- वेबसाइटमा प्रकाशित सामग्रीको समाप्ति मिति उल्लेख गरी सो मिति पछि अभिलेखीकरण हुने व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- वेबसाइटका सामग्रीहरु HTML, Word अथवा PDF format मा हुनुपर्ने
- सामग्रीहरु सजिलै प्रिन्ट गर्न सकिने हुनुपर्ने

वेबसाइट निर्माण तथा प्रकाशन सम्बन्धमा गरिएको व्यवस्था

- वेबसाइटको सुरक्षा जोखिमको परिक्षण गर्नुपर्ने
- सामग्री नेपाली युनिकोडमा र सम्भव भएसम्म अंग्रेजीमा पनि राख्नुपर्ने
- समसामयिक सूचना, समाचारहरु current update section मा राख्नुपर्ने
- सरकारी वेबसाइट सरकारी निकायले नै अद्यावधिक (Update) गर्ने व्यवस्था हुनुपर्ने
- सरकारी इमले हेर्न सकिने व्यवस्था गर्ने
- लो ब्यान्डविथमा खुल्ने मोडको व्यवस्था गर्ने
- मोबाइल, ट्याब्लेट जस्ता जुनसुकै विद्युतीय साधनबाट खोल्दा पनि मिल्न गरी (Responsive) design हुनुपर्ने
- आवश्यकता अनुसार फन्ट साइज घटाउन वा बढाउन मिल्ने हुनुपर्ने

वेबसाइट निर्माण तथा प्रकाशन सम्बन्धमा गरिएको व्यवस्था

- मिति र समय नेपालीमा देखाउनुपर्ने
- सामाजिक सञ्चालसँग आबद्ध गराउनुपर्ने
- अनिवार्य रूपमा Secure Socket Layer (SSL) को प्रयोग गर्नुपर्ने
- प्राथमिकता क्रमअनुसार लिंकहरू राख्नुपर्ने
- अपांगता भएको व्यक्तिको पहुँच हुने गरी बनाउनुपर्ने
- सरकारी वेबसाइट सरकारी एकीकृत डाटा सेन्टरमा होस्ट गर्नुपर्ने
- निर्मित वेबसाइटका स्रोत कोड, प्राविधिक डकुमेन्ट, युजर नेम र पासवर्ड, म्यानुअल सम्बन्धित कार्यालयले लिनुपर्ने

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा

स्मार्ट इन्फोटेक

गुणस्तरीय कम्प्युटर तालिमको अर्को नाम

Social Media and Artificial Intelligence

Social Media

- Interactive digital channels for sharing information, ideas, interests and other forms of expression
- Computer-based technology that facilitates the sharing of ideas, thoughts and information through virtual networks and communities
- Websites and applications that focus on communication, community-based input, interaction, content-sharing and collaboration

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

Social Media Platform

- **Instagram:** for sharing photographs and video content.
- **Youtube:** for online video watching
- **Facebook:** connecting with people around the world and sharing information
- **Twitter:** for sharing thoughts
- **Tiktok:** sharing personal videos
- **LinkedIn:** most popular social media site for professional networking

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

Social Media Platform

- **Pininterest:** Social media site+ search engine. It consists of digital bulletin boards where a user can save products, project ideas, and inspirational images.
- **Flickr:** Popular platform for sharing photos and videos
- **Snapchat:** Mobile messaging social media platform
- **WhatsApp:** Popular mobile messaging app
- **Viber:** A VoIP and instant messaging mobile app
- **WeChat:** Multi-purpose mobile messaging app. People can send text messages, voice calls, video content, and even make payments.

Social Media Benefits

- Gives information about what's happening in the world in real-time
- stay in touch with long-distance friends
- have access to endless amounts of information at our fingertips
- Online discussion
- Knowledge sharing: share knowledge and gain credibility, also acquire information
- Entertainment: Playing game with online friend
- Advertisement and Marketing

Social Media in Government Organization

- Can share critical information in crisis
- Can use experts to share health, science, and expert information
- Create an open channel for citizen interaction and engagement.
- Can be in touch with day to day problem of citizen
- Provides quick message to target audience.

Artificial Intelligence

- Capability of computer to work as human beings
- Simulation of human intelligence processes by machine
  - Narrow AI
    - Designed to perform a single or specific task
  - General AI
    - Designed to understand or learn any intellectual task that human beings

Artificial Intelligence

- **Machine Learning**
  - Branch of AI involved in designing algorithm to allow computer to learn without being explicitly programmed

Artificial Intelligence

- **Machine Learning**
  - Define a question
  - Collect data
  - Visualize data
  - Train algorithm
  - Test the Algorithm
  - Collect feedback
  - Refine the algorithm

Artificial Intelligence

- **Types of Machine Learning**
  - Supervised learning
    - Training on labeled data
    - Input/output are known
  - Unsupervised learning
    - Training on unlabeled data
    - Input is known but output is known
  - Reinforcement learning
    - Training a model to make a sequence of decisions trial and error

Artificial Intelligence

- **Machine Learning Application**
  - Web Search Engine
  - Photo tagging Applications
  - Spam Detector
  - Automation
  - Government organization
  - Marketing

Artificial Intelligence

- **Natural Language Processing (NLP)**
  - Branch of AI provides computers the ability to understand text and spoken words in much the same way human beings
  - Focuses on computer program that can understand, interpret, and generate human language

Artificial Intelligence

- **NLP Steps**

```
graph TD; A[Lexical Analysis] --> B[Syntactic Analysis]; B --> C[Semantic Analysis]; C --> D[Disclosure Integration]; D --> E[Pragmatic Analysis];
```

  - Identify words
  - Analyze words in sentence
  - Draw exact meaning
  - Analyze meaning from previous statement
  - Reinterpret to actual meaning

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा (लुम्बिनी)

स्मार्ट इन्फोटेक

गुणस्तरीय कम्प्युटर तालिमको अर्को नाम

सार्वजनिक खरिद ऐन २०८३, नियमावली
२०८४

सम्पर्क: कीर्तिपुर, काठमाडौं । ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

सार्वजनिक खरिद

- मालसामानको आपूर्ति गर्ने
- करारमा लिने
- निर्माण तथा मर्मत सम्बन्धी कार्य गर्ने वा गराउने
- भाडा तथा दररेट निर्धारण गर्ने
- ऐनको दफा -२: खरिद भन्नाले सार्वजनिक निकायले यस ऐन बमोजिम कुनै
  - मालसामान,
  - परामर्श सेवा वा
  - अन्य सेवा प्राप्त गर्ने वा
  - कुनै निर्माण कार्य गर्ने वा गराउने कार्य

सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन

- खरिद योजना
- कार्यान्वयन
- अनुगमन, मूल्याङ्कन
- समीक्षा र भावी रणनीति

खरिदका प्रक्रिया/प्रकार

१. मालसामान खरिद
२. निर्माण सेवा
३. परामर्श सेवा
४. अन्य सेवा

निर्माण, मालसामान र अन्य सेवा

- बोलपत्र
  - अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा खुला बोलपत्र आहान गरी
  - राष्ट्रिय रूपमा खुला बोलपत्र आहान गरी
- सिलबन्दी दरभाउपत्र आहान
- सोझै वार्ताबाट खरिद गरी
- उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य गराई
- अमानत खरिद
- एकमुष्ट दर विधि
- क्याटलग सपिङ्ग विधि
- सीमित बोलपत्र विधि
- नयाँ लिने पुरानो दिने
- विशेष परिस्थितिमा गरिने खरिद

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

निर्माण, मालसामान र अन्य सेवा

- अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा खुल्ला बोलपत्र आहान गरी
  - [१ अर्ब माथिको निर्माण कार्य र १० करोड माथिको परामर्श सेवा]
- राष्ट्रिय स्तरमा खुला बोलपत्र आहान गरी
  - [२० लाखदेखि १ अर्ब सम्मको निर्माण, मालसामान वा अन्य सेवा]
- सिलबन्दी दरभाउपत्र आहान गरी
  - [५ लाखदेखि २० लाखसम्मको मालसामान निर्माण वा अन्य सेवा]
- सोझै खरिद गरी
  - [५ लाख सम्मको माल सामान निर्माण एवं अन्य सेवा]
- उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य गराई
  - [लागत अनुमान रु. १ करोड सम्मको]

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

निर्माण, मालसामान र अन्य सेवा

- अमानत खरिद
  - [एक लाख सम्मको ज्याला भुक्तानी कार्य]
- एकमुष्ट दर विधि
  - [प्रत्येक इकाईको परिमाण र लागत अनुमानको कुल अङ्क भन्दा केकति घटी वा बढी प्रतिशतमा काम गर्ने हो सो कबोल गरी बोल पत्र पेश गर्ने विधि]
- क्याटलग सपिङ्ग विधि
  - [उत्पादक वा अधिकृत बिक्रेताबाट निर्धारित दरमा खरिद गर्ने विधि]
- सीमित बोलपत्र विधि (लिमिटेड टेस्टरिड विधि)
  - [सीमित बोलपत्रदाताले मात्र भाग लिने खरिद विधि]
- नयाँ लिने पुरानो दिने (बाइ ब्याक मेथड)

परामर्श सेवा

- प्रतिस्पर्धात्मक प्रस्ताव माग गरी
- सोझै वार्ताबाट

खरिदका सर्त

- बोलपत्र
  - बीस लाख रुपैयाँभन्दा बढीको निर्माण कार्य, मालसामान वा जुनसुकै सेवा खरिद गर्नु पर्दा बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गर्नुपर्ने (नियम ३१)
- सिलबन्दी दरभाउपत्र आहान गरी
  - बीस लाख रुपैयाँसम्म लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य, मालसामान वा जुनसुकै सेवा खरिद गर्नु पर्दा (नियम ८४) - पचास लाख रुपैयाँसम्मको औषधीजन्य सामान तथा स्वास्थ्य उपकरण
- सोझे वार्ताबाट खरिद गरी:
  - दश लाख रुपैयाँसम्मको निर्माण कार्य वा मालसामान
  - पाँच लाख रुपैयाँसम्मको पूँजीगत मालसामान वा मर्मत सम्भार (सवारी, मेशिनरी, इलेक्ट्रिक डिभाइस)
  - पच्चीस लाख सम्मको औषधीजन्य मालसामान वा नेपालमा उत्पादित मालसामान
  - तालिम, गोष्ठी, सेमिनार जस्ता विषयमा मात्र सेवा लिनुपरेमा पाँच लाख रुपैयाँ सम्मको कार्यालय प्रमुख आफैले र सोभन्दा माथि बीस लाख रुपैयाँ सम्मको एक तह माथिको अधिकारीबाट स्वीकृत गराई खरिद गर्न सक्ने
- उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य गराई
  - एक करोड रुपैयाँसम्मको निर्माण कार्य वा सो सम्बन्धी सेवा उपभोक्ता समितिबाट गराउन वा प्राप्त गर्न सकिने ।

खरिद चरण

- खरिद योजना तर्जुमा
  - वार्षिक दस लाख रुपैयाँभन्दा बढी रकमको खरिद गर्नुपर्ने भएमा आगामी वर्षको लागि खरिद योजना बनाउनुपर्ने
- विड डकुमेन्ट तयारी
- आशयपत्रको सूचना
- प्रस्ताव आहान
- पूर्व प्रस्ताव बैठक
- प्रस्ताव अध्ययन र मूल्याङ्कन
- सम्झौता र ठेकका प्रदान
- लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
- समीक्षा र पृष्ठपोषण

खरिद सम्बन्धी अन्य प्रावधान

- २० हजार सम्म PAN बिलबाट खरिद गर्न सकिने
- १ लाख सम्म एउटा मात्र फर्मबाट खरिद गर्न सकिने ।
- ५ लाखसम्म ३ वटा छुट्टाछुट्टे फर्मसँग कोटेशन माग गरी खरिद गर्न सकिने ।
- ५ लाख सम्मको परामर्श सेवा कार्यालय प्रमुखले सोझै वार्ताबाट खरिद गर्न सक्ने ।
- २० लाख सम्मको मालसामान वा निर्माण कार्य १५ दिनको सिलबन्दी दरभाउपत्रको सूचना प्रकाशन गर्न सकिने । परामर्श सेवाको हकमा २० लाखसम्म अधिकतम ६ वटा न्यूनतम ३ वटा फर्मसँग प्रस्ताव माग गरी खरिद गर्न सकिने ।
- २० लाख भन्दा बढीको खरिद गर्न बोलपत्र आह्वान गर्नुपर्छ ।
- क्याटलग विधिबाट ६० लाखसम्मको सवारी साधन, २५ लाखसम्मको यान्त्रिक सामान, ४० लाख सम्मको उपचारजन्य सामान खरिद गर्न सकिने ।

खरिद सम्बन्धी अन्य प्रावधान

- विशेष परिस्थितिमा खरिद गर्नुपर्दा एक तह माथिको अधिकारीको स्वीकृति लिनुपर्ने ।
- १ करोडसम्मको निर्माण कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराउन सकिने ।
- १ लाखसम्मको काम अमानतबाट गर्न सकिने । एक तह माथिको अधिकारीको स्वीकृति चाहिने ।
- ५ लाखसम्मको सेवा सोझै वार्ताको माध्यमबाट खरिद गर्न सकिने ।
- ५० लाख रूपैयाँसम्मको एक्सरे, इसिजी, औषधीजन्य मालसामान, स्वास्थ्य सम्बन्धी उपकरण खरिद गर्दा सिलबन्दी दरभाउपत्र आह्वान गरी खरिद गर्न सकिने ।
- नेपालमा उत्पादित मालसामान १५ प्रतिशत महँगो भए पनि प्राथमिकता दिनुपर्ने

मुख्य मुख्य व्यवस्था

- खरिद प्रक्रियामा प्रतिस्पर्धा, स्वच्छता, इमानदारिता, जवाफदेहिता र विश्वसनीयता आदि प्रवद्धन गरी मितव्ययी तथा विवेकपूर्ण ढंगबाट सार्वजनिक खर्चको अधिकतम प्रतिफल हासिल गर्न सार्वजनिक खरिदमा अवलम्बन गरिने सिद्धान्त र तिनका प्रक्रियागत कुरा समावेश,
- सार्वजनिक निकायबाट भएको खरिद कार्यको पुनरावलोकन प्रथम चरणमा सार्वजनिक निकाय स्वयंले गर्ने र उक्त निर्णयउपर चित्त नबुझेमा पुनरावलोकनका लागि अधिकार सम्पन्न सार्वजनिक खरिद पुनरावलोकन समितिको व्यवस्था,
- सार्वजनिक निकायको परिभाषालाई विस्तृत रूपमा लिई सबै सरकारी, अर्ध-सरकारी र सरकारी कोषको प्रयोग गरी हुने खरिद गर्ने सबै निकायलाई सार्वजनिक निकायका रूपमा परिभाषित गरेको,
- सार्वजनिक निकायले मालसामान, निर्माण कार्य र परामर्श सेवा खरिद गर्दा यो ऐनले गरेको कार्यविधि पूरा गर्नुपर्ने र यसको प्रतिकूल हुने गरी गरिएका खरिद अमान्य हुने,

मुख्य मुख्य व्यवस्था

- ऐनको दफा ७४ मा नेपाल सरकारले नियमावली बनाउने र सार्वजनिक निकायले पनि आ-आफ्नो ऐन-नियम वा गठन आदेशको अधीनमा रही ऐनको मूलभूत विषयमा फरक नपर्ने गरी आवश्यक नियम बनाउन सक्ने,
- योजना बनाएर मात्र खरिद कार्य गर्नुपर्ने, खरिद सम्बन्धमा सार्वजनिक निकायको प्रमुखलाई स्पष्ट जिम्मेवारी दिई खरिद कार्यलाई अगाडि बढाउन खरिद एकाइ, खरिद शाखा वा खरिद महाशाखा बनाउनुपर्ने,
- खरिद योजनामा खरिद विधि छनोट गर्ने, लागत अनुमान टुक्रा गर्न नपाइने, आवश्यकताअनुसार बोलपत्रदाता वा प्रस्तावदाताको योग्यता निर्धारण गर्न सकिने, सामान्यतया सबै सार्वजनिक खरिद बोलपत्रको माध्यमबाट हुने,
- बोलपत्र आह्वान गर्नुपूर्व योग्यता निर्धारण गर्नुपर्ने र बोलपत्रसम्बन्धी कागजात तयार पारेपछि मात्र खुला रूपमा बोलपत्र गर्नुपर्ने, बोलपत्रदाताले आफूले पेस गरेको बोलपत्रमा फिर्ता वा संशोधन गर्न सक्ने, विद्युतीय माध्यमबाट पेस गरिनेबाहेक कुनै बोलपत्रदाताले आफूले पेस गरेको बोलपत्र फिर्ता लिन वा संशोधन गर्न चाहेमा बोलपत्र दाखिला गर्ने अन्तिम समयको २४ घन्टाअगावै निवेदन दिनुपर्ने,

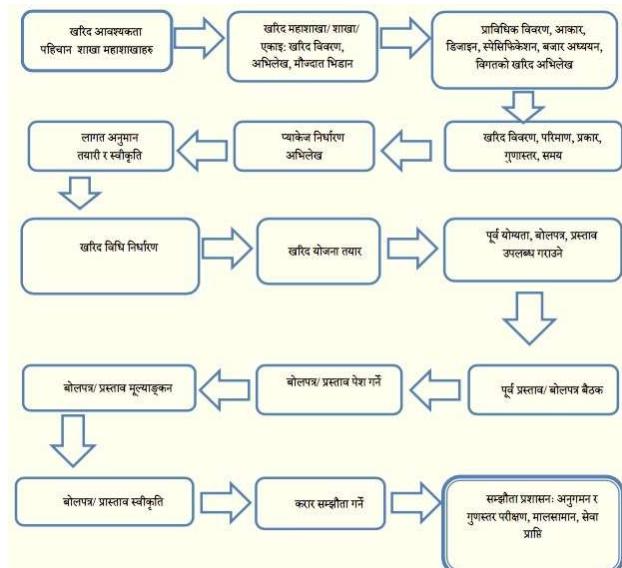
मुख्य मुख्य व्यवस्था

- योग्यता किटान गरिएकाबाहेक दुई करोडसम्मको लागत अनुमानमा पूर्वयोग्यता नचाहिने र एउटा मात्र बोलपत्र प्रभावग्राही भएको अवस्थामा पनि बोलपत्र स्वीकृत गर्नुपर्ने,
- प्रस्ताव स्वीकृतिका सम्बन्धमा जानकारी दिन आशयपत्रको सूचना प्रकाशित गर्नुपर्ने, खरिद कारबाही प्रक्रिया चित नबुझेमा सम्बन्धित सार्वजनिक निकायको प्रमुख र खरिद पुनरावलोकन समितिमा पुनरावेदन गर्न कम्तीमा सात दिनको समय दिनुपर्ने,
- खरिद सम्झौता पुनरावलोकनका लागि तीन सदस्यीय पुनरावलोकन समिति रहने, समितिमा पुनरावलोकन निवेदन दर्ता गर्नुपर्दा धरौटी राख्नुपर्ने,
- मालसामान, निर्माण कार्य, रासन, अन्य सेवा र परामर्श सेवा खरिदका लागि छुटाछुटै कार्यविधि र प्रक्रिया तोकेको,
- सिलबन्दी दरभाउपत्र, सोझै खरिद, उपभोक्ता समिति वा लाभग्राहीबाट गर्न सकिने खरिद, गैरसरकारी संस्थाहरूबाट गरिने खरिद, अमानतमा हुने खरिदसम्बन्धी व्यवस्था गरेको,

मुख्य मुख्य व्यवस्था

- सिलबन्दी दरभाउपत्र, सोझै खरिद, उपभोक्ता समिति वा लाभग्राहीबाट गर्न सकिने खरिद, गैरसरकारी संस्थाहरूबाट गरिने खरिद, अमानतमा हुने खरिदसम्बन्धी व्यवस्था गरेको,
- एकमुष्ट दर विधि (Lump-sum Method), उत्पादक वा अधिकृत विक्रेताद्वारा निर्धारित दरमा खरिद गर्ने विधि (Catalogue Shopping), समिति बोलपत्रदाताले भाग लिने खरिद विधि (Limited Tendering) र नयाँ लिने पुरानो दिने खरिद विधि (Buy Back Method) मध्ये कुनै एकबाट खरिद गर्न सकिने,
- सबै प्रकारको खरिदमा जुनसुकै विधि प्रयोग भएको भए पनि खरिद कार्य भएपछि र हुँदाका बखत खरिद काम-कारबाहीसम्बन्धी सूचना अनिवार्य रूपमा वेबसाइट र सूचना बोर्डमा राख्नुपर्ने, विद्युतीय खरिद प्रणालीलाई वैधता प्रदान गरेको, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको व्यवस्था,
- मौजुदा सूची तयार पार्नुपर्ने, पूर्वयोग्यता निर्धारण गर्नुपर्ने, सेवाका सर्तहरू लागू हुने, खरिद कार्यमा संलग्न पदाधिकारी र प्रस्तावकर्ताको आचरणलगायत प्रावधान आदि ।

सार्वजनिक खरिद

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली

लागत अनुमानको स्वीकृति

- निर्माण कार्य, मालसामान खरिद अन्य सेवा खरिद गर्दा
  - एक करोड रुपैयाँसम्मको कम्तिमा छैठौं तह वा रा.प. तृतीय श्रेणीको कार्यालय प्रमुखबाट
  - पाँच करोड रुपैयाँसम्मको कम्तिमा नवौं तह वा रा.प. द्वितीय श्रेणीको कार्यालय प्रमुखबाट
  - पाँच करोड रुपैयाँ भन्दा बढी एघारौं तह वा रा.प. प्रथम श्रेणीको कार्यालय प्रमुखबाट
- परामर्श सेवा खरिद गर्दा
  - दश लाख रुपैयाँसम्मको कम्तिमा छैठौं तह वा रा.प. तृतीय श्रेणीको कार्यालय प्रमुखबाट
  - पच्चीस लाख रुपैयाँसम्मको कम्तिमा नवौं तह वा रा.प. द्वितीय श्रेणीको कार्यालय प्रमुखबाट
  - पच्चीस लाख रुपैयाँ भन्दा बढी एघारौं तह वा रा.प. प्रथम श्रेणीको कार्यालय प्रमुखबाट

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली

घर जग्गा भाडामा लिन भाडा निर्धारण समिति

- प्रदेश राजधानी रहेको जिल्लाको कार्यालयको हकमा
  - मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले तोकेको कम्तीमा नवैं तह वा रा.प. द्वितीय श्रेणीको अधिकृत - अध्यक्ष
  - भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयले तोकेको कम्तीमा नवैं तह वा रा.प. द्वितीय श्रेणीको प्राविधिक - सदस्य
  - प्रदेश लेखा नियन्त्रक वा निजले तोकेको कम्तीमा नवैं तहको अधिकृत - सदस्य
  - जिल्लास्तरीय कार्लालय भए सम्बन्धित कार्यालयको प्रमुख, मन्त्रालय/ विभाग स्तरको कार्यालय भए महाशाखा/शाखा प्रमुख – सदस्य सचिव

सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली

घर जग्गा भाडामा लिन भाडा निर्धारण समिति

- अन्य जिल्ला स्थित कार्यालयको हकमा
  - प्रमुख जिल्ला अधिकारी - अध्यक्ष
  - प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको प्रतिनिधि वा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको प्रमुख - सदस्य
  - प्रदेश सरकारको शहरी विकास तथा भवन कार्यालयको अधिकृतस्तरको प्राविधिक कर्मचारी वा सो उपलब्ध नभएमा भाडामा लिनुपर्ने स्थानको स्थानीय तहको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको अधिकृतस्तरको प्राविधिक कर्मचारी - सदस्य
  - घर जग्गा भाडामा लिने सार्वजनिक निकायको प्रमुख - सदस्य
  - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको जिल्ला प्रशासन कार्यालयको अधिकृत - सदस्य सचिव

सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली

बोलपत्र मूल्याङ्कन तथा स्वीकृत गर्ने अधिकारी

- तीन करोड रुपैयाँसम्मको कम्तिमा छैठौं तह वा रा.प. तृतीय श्रेणीको कार्यालय प्रमुख
- सात करोड रुपैयाँसम्मको कम्तिमा नवौं तह वा रा.प. द्वितीय श्रेणीको कार्यालय प्रमुख
- सात करोड रुपैयाँ भन्दा बढी एघारौं तह वा रा.प. प्रथम श्रेणीको कार्यालय प्रमुख वा विभागीय प्रमुख
- संवैधानिक अंग, मन्त्रालय, आयोग वा सो सरहको कार्यालयका प्रमुख वा प्रशासकीय प्रमुखले आफ्नो वा अन्तर्गतको कार्यालयका लागि गरिने खरिदको जतिसुकै रकमको बोलपत्र स्वीकृत गर्न सक्ने
- कुनै सार्वजनिक निकायको प्रमुखले बोलपत्र आफैले स्वीकृत गर्न नमिले भएमा एक तह माथिको अधिकारीबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने ।

सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली

सोझै खरिद सम्बन्धी व्यवस्था

- देहाय बमोजिमको समितिको सिफारिसमा प्रदेश सरकार (मन्त्रिपरिषद) को स्वीकृत लिई खरिद गर्नुपर्ने
  - प्रमुख सचिव - संयोजक
  - सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय - सदस्य
  - सचिव, सम्बन्धित मन्त्रालय - सदस्य
  - प्रदेश लेखा नियन्त्रक - सदस्य

सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली

भेरिएशन आदेश जारी गर्ने अधिकारी

- पाँच प्रतिशत सम्म सम्बन्धित सार्वजनिक निकायको कम्तिमा नवैं तह वा रा.प. द्वितीय श्रेणीको प्रमुख
- पाँच प्रतिशत भन्दा माथि पन्थ प्रतिशतसम्म एधारौं तह वा रा.प. प्रथम श्रेणीको विभागीय प्रमुख
- पन्थ प्रतिशत भन्दा माथि पच्चीस प्रतिशतसम्म सम्बन्धित मन्त्रालयका सचिवले
- पच्चीस प्रतिशत भन्दा माथि मन्त्रिपरिषद् वा सर्वोच्च निकायले

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा (लुम्बिनी)

स्मार्ट इन्फोटेक

गुणस्तरीय कम्प्युटर तालिमको अर्को नाम

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-२०७४

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-२०७४

- दफा ११. गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको अधिकार
  - उपदफा (२)
    - (ङ) स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन: स्थानीय सेवाको व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग, प्रवर्द्धन र नियमन
    - (च) स्थानीय तथ्याङ्क र अभिलेख सङ्कलन: सूचना तथा सञ्चार, प्रविधियुक्त आधारभूत तथ्याङ्कको सङ्कलन र व्यवस्थापन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-२०७४

- दफा ११. गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको अधिकार
  - (ङ) स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन:
    - जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल गार्हस्थ्य उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास तथा लैङ्गिक सशक्तीकरण सूचकाङ्क, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क सङ्कलन र प्रशोधन गरी नवीनतम प्रविधियुक्त र राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आबद्धता र पार्श्व चित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखन,
    - सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन,
    - स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापनमा नवीनतम सूचना प्रविधिको उपयोग,

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-२०७४

- दफा ११. गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको अधिकार
  - (४) स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापनमा नवीनतम सूचना प्रविधिको उपयोग,
  - स्थानीयस्तरमा पशुपन्छी सम्बन्धी तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली,
  - (५) बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन
    - रोजगार तथा बेरोजगार श्रमशक्तिको तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र सूचना प्रणालीको स्थापना,
    - रोजगार सूचना केन्द्रको व्यवस्थापन तथा सञ्चालन
  - (६) विपद व्यवस्थापन,
  - स्थानीयस्तरमा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य, पूर्व सूचना प्रणाली, खोजी तथा उद्धार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण, वितरण र समन्वय,

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-२०७४

- दफा ११. गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको अधिकार
  - उपदफा (४) संघ तथा प्रदेश कानूनको अधीनमा रही गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार
    - (ख) स्वास्थ्य,
    - स्थानीयस्तरमा स्वास्थ्य सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन,
  - उपदफा (५) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको अतिरिक्त काम, कर्तव्य र अधिकार
    - (ख) सञ्चार सेवा
    - स्थानीय क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको विकास र प्रवर्द्धन गर्ने।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-२०७४

- दफा ८०. सूचना प्रविधिको प्रयोग
  - मन्त्रालयले स्थानीय तहको आर्थिक कार्यप्रणाली र प्रशासनिक काम कारबाहीमा एकरूपता कायम गर्न तथा पारदर्शीता र जवाफदेहीता प्रवर्द्धन गर्न त्यस्तो क्षेत्रमा प्रयोग गर्नुपर्ने सूचना प्रविधिको ढाँचा तोक्न सक्नेछ ।

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा

स्मार्ट इन्फोटेक

गुणस्तरीय कम्प्युटर तालिमको अर्को नाम

नेपालमा साइबर कानून

साइबर सुरक्षा नीति-२०७३ (२०१६)

- यस नीतिले ओगटेको क्षेत्र
  - सञ्चार तथा सूचना प्रविधि नीति (ICT Policy), २०७२
  - सहस्राब्दी विकास लक्ष्यका उद्देश्य, अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार सम्मलेलन-बुसान २०१४ (Final Acts of the ITU Plenipotentiary Conference, Busan, 2014), अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार संघ विश्वव्यापी साइबर सुरक्षा एजेन्डा (ITU Global Cyber security Agenda) बाट प्राप्त सिफारिस
  - राष्ट्रिय कम्प्युटर आपतकालीन पहल टोली (National Computer Emergency Response Team (CERT) - Nep CERT)

साइबर सुरक्षा नीति-२०७३ (२०१६)

- राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा रणनीतिक कार्य समूह (National Cyber Security Strategy Working Group – NCSWG)

सचिव, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय	अध्यक्ष
कानून कार्यान्वयन निकाय	सदस्य
सचिव, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	सदस्य
सचिव, गृह मन्त्रालय	सदस्य
अध्यक्ष, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण	सदस्य
प्रतिनिधि, निजी क्षेत्र	सदस्य
प्रतिनिधि, डोमेन विशेषज्ञ (domain expert)	सदस्य
प्रतिनिधि, नागरिक समाज	सदस्य
सुरक्षाको दृष्टिकोणबाट विशिष्टीकृत सामग्रीहरू पर्यास सुरक्षा जानकारी (Adequate security clearance) भएका सदस्यहरूमा मात्र सीमित गरिनेछ।	

साइबर सुरक्षा नीति-२०७३ (२०१६)

- बाल अनलाइन सुरक्षा कार्य समूह (Child Online Protection Working Group- COPWG)

सचिव, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय	-अध्यक्ष
सहसचिव, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय	-सदस्य
सहसचिव, शिक्षा मन्त्रालय	-सदस्य
नेपाल प्रहरी, महिला तथा बालबालिका निर्देशानालय	
प्रहरी नायव महानिरीक्षक -DIG	-सदस्य
प्रतिनिधि, राष्ट्रिय कम्प्युटर आपतकालीन पहल टोली (Nep CERT)	-सदस्य
प्रतिनिधि, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण	-सदस्य
प्रतिनिधि, बालबालिका सम्बन्धित संस्था	-सदस्य

साइबर सुरक्षा नीति-२०७३ (२०१६)

- सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय अन्तर्गत राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा नीति कार्यान्वयन सञ्चालन समिति (National Cyber Security Policy Implementation Steering Committee)

मन्त्री, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय	अध्यक्ष
सचिव, सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय	सदस्य
सचिव, गृह मन्त्रालय	सदस्य
सचिव, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	सदस्य
सचिव, महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय	सदस्य
सचिव, अर्थ मन्त्रालय	सदस्य
अध्यक्ष, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण	सदस्य

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा

स्मार्ट इन्फोटेक

गुणस्तरीय कम्प्युटर तालिमको अर्को नाम

E-Governance

सम्पर्क: कीर्तिपुर, काठमाडौं । ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

E-governance

- Use of ICT in governance
- Providing services to citizen in electronic medium minimizing paper-work
- Also called Electronic governance, Internet governance, Digital governance, Online governance, Connected governance

Types of E-governance

- Government-to-Citizen(G2C)
- Government-to-business (G2B)
- Government-to-Government (G2G)
- Government-to-Employee (G2E)

E-governance in Nepal

- Vital Registration
- E-passport
- E-bidding etc.
- Government website
- हेलो सरकार
- E-banking
- Online Application (PSC)
- Tele center
- Online PIS

E-governance सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

- विद्युतीय सरकार गुरु योजना, २०६३
- विद्युतीय कारोबार ऐन, २०६३
- सुरक्षित कारोबार ऐन, २०६३
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४
- कम्पनी ऐन, २०६३
- सुशासन ऐन, २०६४
- सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२

E-bidding in Nepal नेपालमा विद्युतीय खरिद

- हाल: विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशका, २०७४
- प्रस्तावित ड्राफ्ट: विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशका, २०७९

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

- (ग) “विद्युतीय खरिद प्रणाली” (Electronic Government Procurement- (e-GP) System) भनाले सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४६ को उपनियम (२) बमोजिम स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन गरेको प्रणाली समझनु पर्दछ। यस निर्देशिकामा प्रयोग भएको प्रणाली शब्दले अनलाईन विद्युतीय खरिद प्रणाली (e-GP System: www.bolpatra.gov.np/egp) लाई जनाउँदछ।
- (५) उपदफा (१) बमोजिम स्थापना भएको प्रणालीमा सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले www.ppmo.gov.np मार्फत प्रवेश पाउने व्यवस्था समेत गर्न सक्नेछ।

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

४. प्रणाली सञ्चालनको लागि प्रविधि तथा संयन्त्रहरूको व्यवस्था : (१) यस प्रणाली सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने देहायका प्रविधि तथा संयन्त्रहरूको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ :-
- (क) प्रणाली अवलोकन तथा अन्तरक्रिया (Interface) गर्न कम्तिमा Pentium IV क्षमता भएको कम्प्युटर तथा **१०२४ x ७६८** पिक्सेल क्षमता भएको स्क्रिन
- (ख) कम्तिमा **५१२** केविपिएस (kbps) क्षमता भएको ईन्टरनेट संयन्त्र, **२०६४**
- (ग) विन्डोज एक्सप्री (Windows XP) वा सो भन्दा माथिको विन्डोज, लिनक्स (Linux) वा म्याक (Mac) सञ्चालन प्रणाली (Operating System),
- (घ) ईन्टरनेट एक्सप्लोरर ८+ (IE 8+), फायरफक्स २८+ (Firefox 28+), गुगल क्रोम ३+ (Google Chrome 3+), सफारी ५.०+ (Safari 5.0+), जस्ता ईन्टरनेट ब्राउजर,
- (ङ) प्रणाली व्यवस्थापकले प्रणाली सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने भनी तोकेका अन्य प्रविधि तथा संयन्त्रहरू र

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

४. प्रणाली सञ्चालनको लागि प्रविधि तथा संयन्त्रहरूको व्यवस्था: (१) यस प्रणाली सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने देहायका प्रविधि तथा संयन्त्रहरूको स्थापना र व्यवस्थापन सम्बन्धित् प्रयोगकर्ताले गर्नु पर्नेछः-

२०८९

- (क) कम्प्युटर वा ल्यापटप र सोको लागि आवश्यक सफ्टवेयरको व्यवस्था
- (ख) कम्तीमा **एक (१) एमबिपिएस (Mbps)** कमता भएको ईन्टरनेट संयन्त्र स्थापना
- (ग) प्रणालीमा तोकिए बमोजिमको ईन्टरनेट ब्राउजरको व्यवस्था
- (ङ) विद्युतीय खरिद प्रणाली (e-GP) सम्बन्धी तालिम वा **अनुभव प्राप्त जनशक्ति**
- (च) **एन्टिभाइरस सफ्टवेयर**
- (छ) प्रणाली व्यवस्थापकले प्रणाली सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने भनी समय-समयमा तोकेका अन्य प्रविधि तथा संयन्त्रहरू।

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

५. विद्युतीय खरिद प्रणाली मार्फत गर्नुपर्ने खरिद सम्बन्धी काम कारबाहीहरू: (१) ऐनको दफा २ को उपदफा (ख) बमोजिमको सार्वजनिक निकाय तथा सोही ऐनको दफा ३ को उपदफा (१क) बमोजिम सरकारी कोपको प्रयोग गरी खरिद गर्ने संस्थाले खुल्लारूपमा बोलपत्र आहान गरी खरिद गर्दा देहाय बमोजिमका काम कारबाहीहरू यस प्रणाली मार्फत गर्नुपर्नेछः-

२०८९

- (क) खरिद महाशाखा वा शाखा वा इकाईको गठन तथा अद्यावधिक गर्ने,
- (ख) खरिद योजनाको तयारी, स्वीकृति, परिमार्जन र प्रकाशन गर्ने,
- (ग) खरिद कार्यको बोलपत्र वा प्रस्ताव कामजात तयारी, स्वीकृति र प्रकाशन गर्ने,
- (घ) बोलपत्र वा प्रस्ताव कामजातमा आवश्यक संशोधन र प्रकाशन गर्ने,
- (ङ) बोलपत्र वा पूर्वयोग्यता वा प्रस्ताव सम्बन्धी कामजातमा द्विविधा भई जानकारी भएमा सो को जानकारी दिने,
- (च) बोलपत्र पेश गर्नुपर्को बैठक आयोजना गरेको अवस्थामा सो बैठकको माइक्यूट प्रकाशन गर्ने,
- (छ) बोलपत्र वा प्रस्ताव खोल्ने र खरिद प्रक्रियामा सहभागी बोलपत्रदाताहरूलाई जानकारी दिने,
- (ज) बोलपत्र वा प्रस्ताव मूल्याङ्कन गर्ने,
- (झ) खरिदको आशयको सूचना र स्वीकृतिको पत्र जारी गर्ने,
- (ञ) खरिद निर्णयको पुनरावलोकन सम्बन्धी कार्य गर्ने,

- (ट) खरिदको सम्झौता र करार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- (ठ) खरिद कार्यको विद्युतीय भुक्तानी गर्ने,
- (ड) सार्वजनिक खरिद व्यवस्थामा सूचना प्रणाली व्यवस्थित गर्ने र
- (ढ) सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली, प्रचलित खरिद कानून र सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले निर्दिष्ट गरेका सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी अन्य कार्यहरू गर्ने।

- (२) खरिद प्रक्रियामा भाग लिन इच्छुक बोलपत्रदाताले विद्युतीय खरिद प्रणाली मार्फत देहायका कार्यहरू गर्नु पर्नेछः-
- (क) बोलपत्रदाताको प्रोफाईल सम्बन्धी विवरणहरू राखे तथा अद्यावधिक गर्ने,
- (ख) बोलपत्र तयारी (प्रार्थिक, तथा आर्थिक प्रस्ताव आवश्यकतानुसार) गर्ने,
- (ग) बोलपत्र सम्बन्धी कामजातमा द्विविधाको जानकारी भएमा सो सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- (घ) संयुक्त उपकरणमा भाग लिने भएमा सो सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- (ङ) बोलपत्र संशोधन वा किर्ति गर्ने,
- (च) बोलपत्र मूल्याङ्कनका सिलसिलामा जानकारी भएमा सो सम्बन्धी विवरण पेश गर्ने,
- (छ) खरिद पुनरावलोकनको लागि निवेदन पेश गर्ने,
- (ज) बोलपत्र सम्बन्धी जानानहरू पेश गर्ने,
- (झ) खरिदको सम्झौता सम्बन्धी कार्य र खरिदको भुक्तानी भएमा गर्ने र
- (ञ) सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले निर्धारण गरेका अन्य कार्यहरू गर्ने।

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

९. **बोलपत्रदाताले प्रणालीमा दर्ता हुनु पर्ने :** (१) कुनै बोलपत्रदाताले विद्युतीय खरिद प्रणालीमा आवद्ध भै खरिद कारोबारमा भाग लिन चाहेमा यस प्रणालीमा प्रवेश गरी प्रणालीको दर्ता प्रकृया बमोजिम आफ्नो आवेदन गर्नु पर्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम आवेदन दिदा देहाय बमोजिमका कागजातहरू पिडिएफ फर्मेटमा (Portable Document Format-PDF) अपलोड गर्नु पर्नेछ । **२०८**
(क) फर्म, संस्था वा कम्पनी दर्ताको प्रमाणपत्र,
(ख) स्थायी लेखा नम्वर (PAN), मूल्य अभिवृद्धिकर (VAT) दर्ता प्रमाण पत्र,
(ग) प्रणाली प्रयोग गर्नको लागि सम्बन्धित फर्म, संस्था वा कम्पनीको वोर्ड वा सर्वोच्च अधिकारीले अनुसूची-३ बमोजिम जारी गरेको अस्तियारी पत्र ।
(३) दफा २ बमोजिम कागजात पेश गरे पछि बोलपत्रदाताले प्रणालीबाट प्रणाली प्रयोगकर्ता संकेत (Bolpatra ID) प्राप्त गर्नेछन् ।
(४) प्रणाली व्यवस्थापकबाट प्रणाली सञ्चालक संकेत (Bolpatra ID) प्राप्त भए पछि प्रणालीमा भएको व्यवस्था बमोजिमको प्रयोगकर्ताहरूको आमन्त्रण र दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

११. **अनलाईन खरिद योजना बनाई स्वीकृत गर्नुपर्ने :** (१) ऐनको दफा ६ को कार्यान्वयनको लागि सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयबाट जारी गरिएको खरिदको गुरु योजना र वार्षिक खरिद योजनाको नमूना प्रणालीमा नै समावेश गरिएको छ ।
(२) सार्वजनिक निकायले एक वर्ष भन्दा बढी अवधिसम्म सञ्चालन हुने योजना/आयोजना वा वार्षिक १० करोड रुपैयाँ भन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा खरिद गुरु योजनाको तयारी, स्वीकृति तथा सोको अद्यावधिक गर्ने कार्य यो प्रणालीको प्रयोग गरी गर्नुपर्नेछ ।

खरिद गुरु योजना

तयारकर्ता (Creator) -> समीक्षाकर्ता (Reviewer) -> स्वीकृतिकर्ता (Approver)

वार्षिक खरिद योजना

तयारकर्ता (Creator) -> समीक्षाकर्ता (Reviewer) -> एकीकृतकर्ता (Aggregator) -> स्वीकृतिकर्ता (Reviewer)

बोलपत्र कागजात तयारी र स्वीकृति

तयारकर्ता (Creator) -> समीक्षाकर्ता (Reviewer) -> स्वीकृतिकर्ता (Approver)

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

३५. **विद्युतीय खरिद प्रणालीको प्रयोग :** (१) सार्वजनिक निकायले विद्युतीय प्रणालीबाट खरिद गर्दा अनिवार्य रूपमा यस कार्यालयले सञ्चालनमा ल्याएको विद्युतीय खरिद प्रणालीको मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(२) सार्वजनिक निकायले आवश्यक ठानेमा जतिसुकै रकमको खरिद कार्य यो प्रणाली मात्र प्रयोग गरेर गर्न सक्नेछ ।

(३) सार्वजनिक निकायले साठी लाख रुपैयाँ भन्दा बढी रकमको निर्माण कार्य खरिद गर्दा विद्युतीय खरिद प्रणालीको समेत प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

तर दुई करोड रुपैयाँ भन्दा बढीको निर्माण कार्य तथा साठी लाख रुपैयाँ भन्दा बढीको मालसामान खरिद गर्दा अनिवार्य रूपमा विद्युतीय खरिद प्रणालीको प्रयोगबाट मात्र गर्नु पर्नेछ ।

(४) सार्वजनिक निकायले बीस लाख रुपैयाँ वा सो भन्दा बढीको परामर्श सेवा खरिद गर्दा अनिवार्य रूपमा विद्युतीय खरिद प्रणालीको प्रयोगबाट मात्र गर्नु पर्नेछ ।

(५) यो प्रणालीको एकल पोर्टलमा रहेको बोलपत्र सम्बन्धी कागजातको खरिद सूचनामा र बोलपत्र सम्बन्धी विवरण खण्ड (Data Sheet) मा सम्पूर्ण खरिद प्रक्रिया यस दफा बमोजिम मात्र हुनेछ भनी उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

१२. **निर्देशक समिति:** (१) प्रणाली सञ्चालनको लागि नीतिगत विषयमा निर्णय गर्न तथा प्रणाली कार्यान्वयनका लागि सम्बद्ध निकायहरूलाई आवश्यक निर्देशन दिन देहाय बमोजिमको निर्देशक समिति रहनेछ ।

२०६८

(क) सचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	अध्यक्ष
(ख) सह-सचिव, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सदस्य
(ग) सह-सचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	सदस्य
प्रशासन, योजना तथा सूचना प्रविधि महाशाखा	
(घ) सह-सचिव, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	सदस्य
खरिद अनुगमन महाशाखा	
(ङ) निर्देशक, सूचना प्रविधि शाखा	सदस्य
सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय	सदस्य-सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निर्देशक समितिले आवश्यकता अनुसार अन्य व्यक्तिलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

विद्युतीय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिकाका व्यवस्था

१३. कार्यान्वयन समिति: १) प्रणालीको सञ्चालन, नियमित मर्मतसम्भार, सुधार लगायतका कार्यहरू गर्ने सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयका देहाय बमोजिमका पदाधिकारीहरू रहेको कार्यान्वयन समिति रहनेछः-
- २०८०
(क) सह-सचिव, प्रशासन, योजना तथा सूचना प्रविधि महाशाखा	संयोजक
(ख) निर्देशक, सूचना प्रविधि शाखा,	सदस्य
(ग) निर्देशक, सार्वजनिक निर्माण तथा परामर्श सेवा खरिद अनुगमन शाखा	सदस्य
(घ) निर्देशक, अनुसन्धान तथा विकास शाखा	सदस्य
(ड) निर्देशक, मालसामान खरिद अनुगमन शाखा	सदस्य
(च) निर्देशक, कानून शाखा	सदस्य
(छ) शाखा प्रमुख, आर्थिक प्रशासन शाखा	सदस्य
(ज) कम्प्युटर इन्जिनीयर, सूचना प्रविधि शाखा	सदस्य-सचिव
(२) उपदफा (१) बमोजिमको कार्यान्वयन समितिले आवश्यकता बमोजिम अन्य पदाधिकारी वा व्यक्तिलाई आमन्वण गर्न सक्नेछ ।	

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०

विद्युतीय खरिद प्रणालीका प्रक्रिया

- खरिद गुरुयोजना
- वार्षिक खरिद योजना
- अनलाइन खरिद योजना तयार
- बोलपत्र तयारी र प्रकाशन
- बोलपत्रमा संशोधन
- बोलपत्रदाताबाट बोलपत्र तयारी र दर्ता
- बोलपत्र फिर्ता वा संशोधन
- बोलपत्र खोल्ने
- मूल्याङ्कन समितिबाट मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन
- आशयपत्र जारी र बोलपत्र स्वीकृति
- करार सम्झौता

कम्प्युटर अपरेटर तयारी कक्षा, स्मार्ट इन्फोटेक, सम्पर्क: ९८४१६४९९९३, ९८४३५२१६४०